



### З ПОЛЯ ФОЛЬКЛОРУ Й ЕТНОГРАФІЇ



## Народні криптадії<sup>1</sup> - мініатюри із Бойківщини: pro et contra

Юрій ГОРБЛЯНСЬКИЙ

Звіддавна так повелося, що намагнічувати доокіл себе життєвий простір усмішкою, добродушно-зичливими взаємними піджартуваннями, а потім сповнювати ледь не увесь світ загонистим, розкотисто-згущеним сміхом – справді океанно-щедрий Божий дарунок людині. Упродовж життя ми переживаємо різноманітні емоційні стани – і тугу, і сором, і біль, і зневагу, і огиду, і духовні злети тощо. Але, мабуть, усе-таки вповні щасливими почуваємося у бадьорому настрої, коли нестямно шаленіємо від відчуття всепроникної душевної усміхненості, якою залюбки хочемо ділитися зі всіма, хто нас оточує.

Однак сміх у різні часи сприймали неоднаково, почасти трактуючи отой стан розкошування душі й тіла як недоречний, невідповідний високим митям. Тому були періоди часу, що інколи тривали кількасотліт, коли сміх, який є чи не найбільш неспростовним ідентифікатом людини у контексті біосфери Землі, піддавали заборонам, усіяким засторогам, вичавлювали з людської душі, позбавляючи її відчуття свята та щастя від існування. І *homo ludens* (людину, яка забавляється) або ж *homo ridens* (людину, яка сміється), на розсуд нечисленної групки людців зі zdeформованими душами, перевиховували у вічно невдоволену, бездушну, озлоблену на всіх і вся звірину, позбавлену осонченої життєтворчої енергетики.

Відтак під заборонний прес етикетної суспільної моралі втрапила і неповторна у веселковому розмаїтті естетичних параметрів народнопоетична сороміччина, яка абсорбувала в собі дивовижні можливості вигадливості і розкутості людського духу. Тобто через непрощену лицемірність, удавану позверхню серйозність суспільства всяк час репресували, витісняли з людського буття, без урахування думки самих людей, гігантське джерело святково-піднесеної настроєвості – сороміцький, фривольний, еротизований фольклор (казки, легенди, перекази, пісні, прислів'я,

<sup>1</sup> Криптадії – сороміцький фольклор. У словнику-довіднику “Українська фольклористика” читаємо: “Сороміцький фольклор (термінологія неусталена, у різний час на позначення С. ф. використовували визначення “криптадії” [грец. *k r y p t o s* – прихований], “антропофітея” [грец. *a n t r o p o s* – людина, *f i t o s* – природа), еротичний, порнографічний неморальний фольклор) – специфічний пласт народної словесності, який охоплює твори різних жанрів, головню обрядової поезії (весільні пісні) та фольклорної прози (народні оповідання, анекдоти, загадки). Об’єктом зображення С. ф. є статеве життя людини (у шлюбі і поза ним), усіякі статеві розлади, відхилення, фізичної та психічної природи (...) чи просто різноманітні назви і предмети, які вважаються непристойними для публічного оголошення” [Вовчак А. Сороміцький фольклор // Українська фольклористика. Словник-довідник / уклад. і заг. ред. Михайла Чорнопиского. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – С. 355].

приказки, загадки тощо), без якого душевна енциклопедія людини була суттєво збідненою, а отже – і сфальсифікованою. Наукові і науково-популярні фольклорні та літературно-художні видання (і чи не найбільше за радянського комуністичного тоталітаризму), як правило, опоряджались цнотливими відписками, в яких – звісна річ, за більш совісного ставлення до матеріалу – вибачливо відхрещувалися від соромної словесності, наче від якої чуми, мовляв, недоцільно вводити таку фривольну творчість у контекст високоестетичної продукції як не надто вагоме явище. Характерно, що, навіть діставшись до третього тисячоліття по Різдві Христовім, ми й зараз вкрай боязко, застережливо позбуваємося масок фарисейської серйозності, а тому, на превеликий жаль, за слухним зауваженням М. Сулими, зверхньо відгетькуючись від сороміччини, “ми так нічого, окрім пиркання в кулак, і не досягли”<sup>1</sup>.

Щасливим шансом для усміхнено-фривольної усної словесності в українському культурному просторі став період кінця XIX – початку XX ст., коли – хоч і не в Україні, а на європейській простороні – почали публікувати цілі корпуси криптадій різних етапів, у тому числі й українського: спочатку два томи із наголовком “Folklore de l’Ukraine” спеціального 10-томного проекту під назвою “Kryptadia” у редакції українського етнолога, антрополога професора Сорбоннського університету Ф. Вовка (т. V – 1898 р. і т. VIII – 1902 р.); надалі значний масив українських матеріалів було поміщено у серії “AnthrophYTEia” в упорядкуванні відомого українського літературознавця, фольклориста, культуролога В. Гнатюка – завдяки співпраці із австрійським етнологом Ф.-С. Крауссом у додатку “Beiwerke zum Studium der AnthrophYTEia” було видано у німецькомовному перекладі два томи українських сороміцьких оповідок “Das Geschlechtsleben des ukrainischen Bauernvolkes” (т. I – 1909 р. і т. II – 1912 р.)<sup>2</sup>.

До речі, саме В. Гнатюк у методичній порадиці “Українська народна словесність (в справі записів українського етнографічного матеріалу)”, високо оцінивши заслуги української етнографічної науки кінця XIX – початку XX ст.<sup>3</sup>, наполягав, зокрема, й на важливості фіксування криптадій: “Коли трапиться нагода записати сороміцькі пісні (так само й оповідання), треба се зробити. Їх не можна, правда, друкувати у виданнях комісії, але від часу до часу появляються спеціальні видання за границею, де їх можна буде примістити. Хоч вони сороміцькі, але для ученого фольклориста й етнолога мають таку саму вартість, що й інші пісні...”<sup>4</sup>

Після тривалої перерви за тоталітарно-репресивної радянщини криптадійний (прихований) фольклор чимраз частіше потрапляє у поле зору культурної і наукової громадськості, особливо після проголошення державного суверенітету України.

<sup>1</sup> Див.: Бандурка: Українські сороміцькі пісні... / упорядник та автор передмов до розділів М. Сулима. – К.: Дніпро, 2001. – С. 5.

<sup>2</sup> На думку А. Вовчака, двотомний корпус криптадійного фольклору в упорядкуванні В. Гнатюка дотепер “не тільки у слов’янській, а й у європейській фольклористиці залишається унікальним, неперевершеним зразком наукового дослідження цього специфічного пласту етнокультури”. Див. про це: Вовчак А. С. Українська фольклористика у німецькомовних джерелах кінця XIX – початку XX ст. / Автореферат на здобуття ... канд. філол. наук. – Львів, 2001.

<sup>3</sup> Українська етнографічна наука, підкреслював В. Гнатюк, навіть “... незважаючи на те, що український народ позбавлений вищих культурних верств і державної організації та зв’язаних з нею культурно-наукових інституцій, які б підпирали його культурно-наукові змагання, не тільки не полишилася позаді в сім загальнім поході, але в однім напрямі вибилася наперед і випередила інші народи” (див.: Гнатюк В. М. Українська народна словесність (в справі записів українського етнографічного матеріалу) // Гнатюк В. М. Вибрані статті про народну творчість / упор., вст. ст. та прим. М. Т. Яценка; відп. ред. О. І. Дей. – К.: Наук. думка, 1966. – С. 37).

<sup>4</sup> Гнатюк В. М. Українська народна словесність... – С. 65.

Без перебільшення ефект культурологічного буму серед українського інтелектуалітету мала перша книга запланованої кількатомної антології української еротичної художньої прози “Український Декамерон” (Кн. 1: Дияволиця: новели, повість. – К.: Довіра, 1993), післяслово до якої під назвою “Любовні історії української белетристики” на високолетньому (якщо скористатися улюбленим словом професора) реєстрі написав львівський легендарний літературознавець-краснописець І. Денисюк, який за життя надбав славу любомудра-дотепника, поціновувача фривольно-сороміцьких баляндрасів із друзями та колегами. Усі, хто знав львівського професора-характерника, добре пам’ятають, що йому завжди таланило заінтригувати співрозмовника своїми інтелектуалізовано-еротичними, а почасти й непристойними розповідями (достатньо, скажемо, згадати його захопливі міркування з приводу криптадійної мініатюри із дивовгідною словотвірною перлиною, якою його обдарував під час чергової літньої фольклорної практики один респондент: “На городі буськи, а в коморі поїб...ськи”).

У 2001 р. появилася друком цитована вище книга “Бандурка: українські сороміцькі пісні...” (К.: Дніпро, 2001), упорядником і автором передмов до розділів якої був відомий літературознавець М. Сулима. У книзі зібрано сороміцьку пісенність у записах З. Доленги-Ходаковського, М. Максимовича, П. Лукашевича, М. Гоголя, Т. Шевченка, П. Чубинського, Хв. Вовка, І. Франка<sup>1</sup> та В. Гнатюка. Це видання було цінним культурологічним сюрпризом для української наукової і культурної громадськості, а водночас важливим чинником до зацікавлення українською народною фривольно-еротичною словесністю. Однак, у контексті постмодерних естетико-літературних віянь останніх десятиліть (“Бу-Ба-Бу”, “Нова дегенерація”, О. Забужко, Ю. Покальчук, Лесь Подерв’янський, О. Ульяненко, Ю. Іздрик та ін.) “Бандурка” була потрактована як черговий феномен тимчасової моди на обсценно-лайливий естетико-культурологічний епатаж пострадянської свідомості. А по суті, “Бандурка” публічно оприявила факт існування велетенського огрому українського сороміцького фольклору, який тривалий час перебував під непоборним табу у сховищах бібліотек і архівів, хоча навіть за найскладніших суспільно-політичних обставин інтенсивно побутував у народі і динамічно видозмінювався, еволюціонував (згадаймо принаймні сороміцькі анекдоти та різні тайкома, упівпошепки виконувані у дружньому колі в’язанки алегорично-сатиричних співанок тощо)<sup>2</sup>.

Невдовзі, у 2003 р., у харківському видавництві “Фоліо” надрукували своєрідну фольклорну антологію “Українські сороміцькі пісні”, яку впорядкував М. Красиков. У цій книзі системно репрезентовано українську криптадійну пісенність – календарно-обрядові (колядки, щедрівки, веснянки, гаївки, гребовицькі, купальські, жниварські тощо), родинно-обрядові та обрядові (хрестинні, похрестинні, коліскові, забавлянки, весільні) наспіви, жартівливі приспівки, коломийки, частівки, а також добірку “з дитячого фольклору”.

Водночасся зі згаданими вище виданнями феноменом побутування сороміччини у суспільстві, а також проблематикою сексуальної етнокультури почала цікави-

<sup>1</sup> У 2008 р. в Інтернеті кореспондентові газети “Літературний Львів” франкознавець С. Пилипчук, упорядник перевидання однієї з найцікавіших праць І. Франка “Галицько-руські народні приповідки” зізнався, що в найближчій перспективі в Інституті франкознавства Львівського національного університету імені Івана Франка підготовка до видання Франкової збірки криптадій, яка понад століття припадає порохом в архіві (<http://bhi-ekb.ru/publications/newspaperlitlviv>). Але поки що задум не було реалізовано.

<sup>2</sup> Багато хто пам’ятає ментальний конфуз, коли із радянських телеекранів 80-х років минулого століття запевняли, що “в Советском Союзе секса нет!”, що радянський громадянин у всьому і для всіх є зразком (“oblico morale”). Але ж тоді, запитував себе кожен, як і з якого добра-дива можуть появлятися на світ діти?! Тож навіть отакі ганебні нісенітниця, без жодного оказамілювання, і спростовували тексти “Бандурки”.

тися наука. Численні вчені пострадянських країн і справді все частіше апелювали до криптадійного фольклорного масиву як органічного феномену етноментальності, етнопсихології, етноеротики, етносексології, етнокультури. Справжніми бестселерами помежів'я ХХ–ХХІ ст. стали книги І. Кона “Сексуальная культура в России: клубничка на березке” (Москва, 1997), М. Томенка “Теорія українського кохання” (К., 2002), Г. Гачева “Русский Эрос (“роман” Мысли с Жизнью)” (2-е вид. Москва: Алгоритм, 2004). Книговидавничий ринок України заповнила не лише порно- та еротична література, а й солідні перекладні філософські, культурологічні, психологічні наукові та науково-популярні книги (такими інтелектуальними цікавинками в Україні стали, зокрема, дослідницькі праці К. Мілет “Сексуальна політика” (К.: Основи, 1999), та Д. де Ружмона “Любов і західна культура” (Львів: Літопис, 2001)).

Один із перших до осмислення сороміцького корпусу фольклору в українському науковому просторі ще наприкінці 1990-х років звернувся А. Вовчак, досліджуючи науково-редакторську діяльність В. Гнатюка під час підготовки вищезгаданого віденського двотомного корпусу українського сороміцького фольклорного епосу (“Das Geschlechtsleben des ukrainischen Bauernvolkes”). Услід за В. Гнатюком науковець також наголошував на актуальності дослідження криптадій як органічного елемента етнокультури<sup>1</sup>.

Про багатство і невичерпність теми свідчить постійна увага сучасного наукового дискурсу до сороміцько-еротичної проблематики в естетичних системах художньої літератури та усної словесності. Про це свідчать численні статті та книги останніх років, скажімо, М. Махнія (“Незвичайна антропологія” (Чернівці, 2011) та “Етносексологія: Ерос і культура” (К., 2009), В. Хмель<sup>2</sup> та ін. Цікаво, що І. Коваль-Фучило віднайшла еротично-сороміцькі (ситуативні, оказіональні) конотативні нюанси навіть у скорботно-голосильній традиції<sup>3</sup>.

Отож, безсумнівно, народнопоетичні криптадії як естетичний феномен заслуговують на серйозне наукове опрацювання та осмислення. Скрупульозне вивчення криптадій надасть вагомий матеріал для більш коректного дешифрування численних народнопоетичних мотивів та образів, відпочатковий зміст яких почасти нелегко відчитати, щоб бодай застерегтися від конфузливих ситуацій у навчальній і науковій діяльності. Адже, за слушною заувагою М. Красикова, “більшість наших сучасників (у тому числі носіїв фольклорної традиції) і не здогадується про еротичну сутність багатьох достатньо відомих українських пісенних творів, зокрема і тих, що увійшли до дитячого репертуару або співаються маленьким дітям”<sup>4</sup>.

Сподіваємося, що після нашої преамбули читач проявить толерантність до криптадійних уснословесних бойківських прикарпатських мініатюр, які пропонуємо нижче. Із добірки записаних співанок, які головно мають коломийковий

<sup>1</sup> Див.: Вовчак А. До початків Гнатюкових студій над українськими криптадіями // Українська філологія: школи, постаті, проблеми: збірник наукових праць Міжнародної конференції, присвяченої 150-річчю від дня заснування кафедри української словесності у Львівському університеті. – Львів: Світ, 1999. – Ч. 2. – С. 462-470; Вовчак А. Володимир Гнатюк – дослідник українських криптадій // Наукові записки. Серія: Літературознавство. – Тернопіль: Тернопільський державний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, 1999. – Вип. 4. – С. 96-117 та ін.

<sup>2</sup> Хмель В. Апологія фривольного в “Декамероні” Боккаччо та сороміцькій ліриці українців // Наукові записки. Серія “Філологічна”. – Острог: Вид-во НУ “Острозька академія”, 2012. – Вип. 28. – С. 238-247.

<sup>3</sup> Див.: Міфологія і фольклор. – 2013. – № 2-3. – С. 70-75.

<sup>4</sup> Цит. за електронним ресурсом: Українські сороміцькі пісні / упорядкування, передмова, примітки канд. філол. наук М. М. Красикова. – Харків: “Фоліо”, 2003 // <http://proridne.com/content/пісенники/Українські сороміцькі пісні/>.

ритмомелодійний візерунок, можна викласти багатющу мозаїку філософських та етичних засад інтимного життя карпатських бойків, ледь уловну іронічно-алегоричну, інколи добропристойно-завуальовану, а інколи й одверто брутальну специфіку їхнього залицяльно-еротичного способу думання. У поетикально-естетичній фактурі більшості мініатюр закодовано багатющий життєвий досвід людського співжиття та прагнення наповнити життя кожного зокрема зичливо-щасливою усмішкою та природно-стихийною, органічною дотепністю. Навіть якщо окремі тексти рясно всипані пейоративно-брутальною (лайливою, обценною) лексикою (або – мовлячи по-бойківськи – “паскудьом”<sup>1</sup>), яку культурна особистість зазвичай не дозволить собі вживати у повсякденні, та іноді якраз фривольно-легковажні слова викликають у слухача чи читача безпосередній і жвавий сміх.

У Карпатах криптадійні мініатюри можна почути здебільшого у так званих весільних переспівках, що зазвичай справляють враження безкомпромісної пересварки, змагання до переможного кінця: усіх інтригує цікавість, хто кого переспіває і завдасть сором'язливого нокдауну, а то й доведе, сказати б, до цілковитої капітуляції, до естетичного нокауту... Такі співочі дуелі, а інколи й справжні масові війни – прецікаве видовище. Зрозуміло, провокують гостей на пісенні поединки здебільшого музики, яким залежить на тому, аби пожвавити перебіг весілля, розважити присутніх, подарувати кожному – і звитяжцям-співакам, і зівкам-спостерігачам – можливість хоча б упродовж нетривалого відтинку часу відчути себе безсоромно розкутим і щасливим. Такі задержувато-сатиричні, брутально-сороміцькі пісенні агони не залишають байдужим жодного із присутніх, адже кусливі співанки адресно, часто і болісно, діймають їх безпосередніх учасників. Добірку вихоплених із такого змагального вировища співанок і подаємо нижче на суд читача, щоправда, змушуємо докласти незначних зусиль для дешифрування окремих покращованих слів, що мають пікантно-лайливі смислові конотації, з огляду на недобропристойність їх звучання для інтелігентного вуха. Тож читачеві вирішувати бути чи не бути усно-словесним криптадієм об'єктом його естетичної насолоди. Кожен може вчинити на свій розсуд... І все-таки маємо велику надію на зичливе ставлення читача до жартівливо-сороміцьких бойківських мініатюр.

## І. КОЛОМИЙКИ

### А ти мині не співай, не витріщуй очи...

1. А ти мині не співай, не витріщуй очи,  
Бо ніякий тебе пес такої не хоче.
2. Ой, по мойому городі лазила гадюка –  
Ай то мині заспівала липовицька су.а.
3. Ой, у сінюх за дверима висіла лопата –  
Ай то мині заспівала зараза горбата<sup>2</sup>.
4. Ой, у сінюх за дверима висіла коцюба –  
Ай то мині заспівала зараза беззуба.

<sup>1</sup> У бойківському селі Липовиця на Івано-Франківщині, де здійснено записи криптадійних мініатюр, лайливі слова, матюки окреслюють словом “паскудьи”, яке конотативно пов'язане зі словом “паскуда” у значенні “гадюка”, “щось нечисте”. Тобто, за логікою бойка, обценно-лайливі, брутальні слова – це щось “паскудне”, “брудне”, “від лихого”.

<sup>2</sup> В іншому варіанті: гембата.

5. Ой дівчино, дівчинонько, маєш файні ноги,  
Кілько буде цинтометрів до твоєї небоги.

6. Ой дівчино, дівчинонько, яка-с гонорова,  
Та ти така віглідаєш, гі<sup>1</sup> ківна корова.

7. Йшли корови до води, а тельята лізли,  
Так сі дівка розспівала – аж ї майтки злізли.

8. Котиласі бочка з горба, а в тій бочці пиво –  
Й а хто тибе, молоденьку, поцілює в рило.

9. А ти міні не співай, писком не розмахуй,  
Бо я таких співаків посилаю ... спати (нах.й).

10. Ой, дівчино, дівчинонько, тобі не співати,  
Тобі свеім язиком хату підмітати.

11. Ой дівчино, дівчинонько, яка ти нехлюя,  
Тобі даєш ковбаси, а ти хочеш... кишки (х.я).

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Йшла дівчина через кладку тай задерла ногу...**

12. Йшла дівчина через кладку тай задерла ногу,  
Гуцул думав, що ікона, помолівсі Богу.

13. Йшла дівчина через кладку, на коліна кльикла,  
Наставила тоту біду – аж сі жьйба зльикла.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р.н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Від порога до порога проведений шнурок...**

14. Від порога до порога проведений шнурок,  
Заберіт ї, люди добрі, бо вна, гі придурок.

15. Від порога до порога кьигнесі<sup>2</sup> шнурівка,  
Та би-с того не співала, як би-с файна дівка.

16. Ой на горі на високій соловейко свище,  
Та би-с того не співала, як би-с не курвище.

17. Течут води, течут ріки, течут мінеральні,  
Заберіт ї, люди добрі, бо вна ненормальна.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

<sup>1</sup> Бойківський відповідник порівняльних сполучників **як, мов**.

<sup>2</sup> Тягнеться.

**А я піду в магазин...**

18. А я піду в магазин – куплю си колодку,  
Я такого співака закрию в виходку<sup>1</sup>.

19. Ти не ходи в магазин, не купуй колодку,  
А купи собі помаду тай помалюй... губи (пот.у).

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Я такого співака...**

20. Я такого співака видів у Канаді,  
Носив гордо мікрофон, вибачте, у заді.

21. А я таких співаків тай видів у Львові,  
Як їхало їх пйитеро на здохлій корові.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, дівчино, дівчинонько, яка ж ти файнюцька...**

22. Ой, дівчино, дівчинонько, яка ж ти файнюцька,  
Не раз тобі межі ноги залетіла ... бджілка (п.цька).

23. Ой, дівчино, дівчинонько, нащо ми співаєш,  
Та біжи бігом домів, поки зуби маєш.

24. Не дивуйтесь, люди добрі, що вна так співає,  
Напиласі горівочки, здвиг по фазі має.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Я на скрипочку заграю, на дудку подую...**

25. Я на скрипочку заграю, на дудку подую,  
А ти мині не співай, заструганий... хлопче (х.ю).

26. А ти мині не співай, що сі не належит,  
Запхай си язик у сра.у, най сі трохи влєжит.

27. Чи то дівка заспівала, чи то молодиці,  
Голос їй сі запирає, як пара з гузиці.

28. Ой, дівчино, дівчинонько, хлєпчеш тоту водку,  
Рано-с руки не умила – бирешсі за... їжу (пот.у).

29. Тиче вода попід гори, тай тиче дзилена,  
Рано-с руки не помила, бирешсі за ... мене (чле.а).

<sup>1</sup>У туалеті.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Ой, летіла зазулина тай сіла на гробі...**

30. Ой, летіла зазулина тай сіла на гробі,  
Чом ти мині не співала, як-им був на тобі.

31. Як ми були солоденькі, обоє солодкі,  
Одна рука – коло димки, друга – коло... шії (пот.и).

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Не співай, не співай, бо ти й так не вмієш...**

32. Не співай, не співай, бо ти й так не вмієш,  
Бо як я ти заспіваю, то почервонієш.

33. Хотіла-с ми заспівати – тобі сі не вдало,  
Завеликий писок маєш, тай ти сі не склало.

34. А ти мені не співай, та й мене не рухай,  
Як тебе щось засвербіло – піди та почухай.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Ой, на горі, на високій соловейко тьохне...**

35. Ой, на горі, на високій соловейко тьохне –  
Якась біда серед буди тай на тебе рьохне.

36. Ой, дівчино, дівчинонько, яка ти владика,  
В тебе очі, гі цибулі, а ніс, гі мотика.

37. Тай думаєш, дівчинонько, що ти така файна,  
Та ти вища від жирафа, ширша від комбайна.

38. Ой, чия ж то дівчинонька у червоній хустці,  
Такі очі вивалила, гі жьба в капусті.

39. Ой, дівчино, дівчинонько, якої ти віри,  
Цигани ті загубили з десьитої фіри.

40. Ой, на горі на високій тай побиті миски,  
Та піди їх повизбируй тай закрий всім писки.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*



**А я вмю заспівати, вмю відповісти...**

41. А я вмю заспівати, вмю відповісти,  
Ай у тебе такі зуби – мож би сіно їсти.

42. Ой, дівчята хорошенькі, дівчята хороші,  
'Би-сте трохи ноги мили – вода не за гроші.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, летіли гусоньки, ззаду качур дикий...**

43. Ой, летіли гусоньки, ззаду качур дикий,  
Котра дівка не дає – має гріх великий.

44. Ой, дівчята-небожята, що си гадаєте,  
Сами-сте нїи научили – тепер не даєте.

45. Ой, на горі на високій качур качку гр..е,  
Подивісі, дівчинонько, що тебе чекає.

46. Ой, на горі на високій качур качку с.е,  
Подивісі, дівчинонько, таке буде з тебе.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музикант у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Вісілки, вісілки, зарізали буська...**

47. Вісілки, вісілки, зарізали буська,  
Кому хвіст, голова, а молоді... шия (п.цька).

48. Вісілки, вісілки, зарізали рака,  
Кому хвіст, голова, а молоді... кака (сра.а).

49. Я бичок, я бичок, я телички хочу,  
Тікай, дівко, із-за столу, бо на тебе скочу.

50. Як-им був на вісілку, дружку мав нелюцьку,  
Не хотіла їсти, пити, лиш хотіла ... спати (п.цьку).

51. Лізе дружка по драбині, а я зазираю,  
Чи є в неї тотя скрипка, на якій я граю.

52. Ішла дружка з вісілки тай злапала вовка,  
Цілу ніч вна прошукала, де у (в) него ... вуха (голова).

53. Ой дівчино, дівчинонько, що-с си захогіла,  
Аби твоя спідничина догори злетіла.

54. Ой чия ж то дівчинонька у червоній крайці,  
Та най вона поцілує музиканта в... личко (яй.і).

55. Перша дружка вчит сі в школі, ходит в клас десьтий,  
Ліфчик носит розмір перший, мешти – сорок пйитий.

56. Перша дружка з Яворова, друга з-під Львова,  
Перша дружка, гі кобила, друга – гі корова.

57. Перша дружка така довга, така дуже пишна,  
Верхня губа, гі підощва, нижня – гі та вишня.

58. Не гадай си, перша дружко, що ти така люба,  
Бо під носом в тебе шмарок, як від воза шруб<sup>1</sup>.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Сидит дружба за столом тай на лікоть сперсі...**

59. Сидит дружба за столом тай на лікоть сперсі,  
Він за дружков не пантрує<sup>2</sup> – лиш коби нажерсі.

60. Сидит дружба за столом, кишку наминає,  
Його дружка під столом за штани тримає.

61. Ой хвалив сі перший дружба, що має дзигарок<sup>3</sup>  
Я сі добре придивив – то з-під носа шмарок.

62. Ішли дружби з вісільи тай сі зупинили,  
Так ім вуши яй.і з'їли – лиш ребра лишили.

63. А я би сі заложив в штири бочки меду,  
Що у першого дружби три яй.і спереду.

64. Виліз дружба із-за столу тай пішов гуляти,  
Його дружка за стодолу пішла сі... чесати (ї.ати).

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Молодий уже напивсі, впав межі салати...**

65. Молодий уже напивсі, впав межі салати,  
А хто нашу молоду буде нині гр.ти.

66. Молодий в неділю рано став сі матюкати –  
Жінка першу шлюбну нічку не дала му спати.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **А я був сі заложив...**

67. А я був сі заложив на дві фльишки вина,  
Що в нашої молоді в животі дитина.

<sup>1</sup> Шуруп.

<sup>2</sup> Сторожує, стежить.

<sup>3</sup> Годинник.

68. А я був сі заложив на дві фльишки пива,  
Що в нашої молоді тотя кучерьява.

69. Хвалиласі молода, що має корову,  
А корова без хвоста, храмає на ногу.

70. Ти думала молода, що будеш газдинев<sup>1</sup>,  
А ти будеш заплітати з черевом, як з динев.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Ще такого не було, не писала книжка...**

71. Ще такого не було, не писала книжка,  
Аби дружка свему дружбі жьилувала писка<sup>2</sup>.

72. Дружба з'їв ковбаси, дружка з'їла сала,  
Побіг дружба по солому, бо сі дружка вс.ала.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Ой, старосто, старостонько, то маєш гонори...**

73. Ой, старосто, старостонько, то маєш гонори –  
Штани ти сі роцєпили, висьит помідори.

74. Ой, хваливсі старостонька, що він має райтки<sup>3</sup>,  
А баби сі придивили – то жіночі майтки.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **А я собі заспіваю – чудуютсі люди...**

75. А я собі заспіваю – чудуютсі люди,  
А хто тогди заспіває, як мине не буде.

76. Надворі, надворі, на вулици слизько,  
Ой, женітсі кавалери, бо пенсія близько.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Ой, на горі на високій паслисі овечки...**

77. Ой, на горі на високій паслисі овечки,  
Ходит старий до старої парити я.чки.

<sup>1</sup> Господинею.

<sup>2</sup> Рот.

<sup>3</sup> Штани.

78. Ти до мене не ходи, не топчи ми маки,  
Я за тебе не піду – пішов би-с до сра.и.

79. Ой, пасітсі білі вівці, не бійтесі вовка,  
А я піду до милої – бо свербить ні... шия (голов.а).

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Єдріт твою, єдріт твою...**

80. Єдріт твою, єдріт твою, с.ру мамі твеї,  
Кілько я сі находив коло сра.и твеї.

81. Кілько я сі находив тай напарубочив,  
Аби-с, дівко, гімно з'їла, як сі розтолочив.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Хвалиласі дівчинонька, що вна має право...**

82. Хвалиласі дівчинонька, що вна має право,  
Роздавати усім хлопцєм наліво й направо.

83. Хвалилася дівчинонька перед молодищев,  
Що до неї ходит хлопець з червонов гузи.ев.

84. Ой, казала приходити дівчина Павліна,  
Тай казала приносити кларнет по коліна.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Ой, коли я був малий...**

85. Ой, коли я був малий, то в піску сі бавив,  
Мала дівка криву пот.у, то я ї направив.

86. 'Би-сте знали, моя мамко, як я дівок мучу,  
То би-сте ні закривали понатиждень в кучу.

87. Пішли дівки у малини, тай я йду, тай я йду,  
Може, ягід назбираю або гриба найду.

88. Ой, коли я був маленький, сів собі й малюю,  
Тато з мамов мені кажут: "Що ти робиш... хлопче (х.ю)?"

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, у горах, у Карпатах стало сі нещъистьи...**

89. Ой, у горах, у Карпатах стало сі нещъистьи,  
Пішов газда рано сцьити – п.цька втекла в ріщѣ<sup>1</sup>.

90. Ой, нікому так не добре, як мому Петрови,  
Жінка яй.і відкрутила, тай верла<sup>2</sup> котови.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, хотіла стара баба тай помолодіти...**

91. Ой, хотіла стара баба тай помолодіти,  
Обголила біду (пи.ду) серпом, пішла межи діти.

92. Надворі настало літо, сонечко пригріло,  
Вийшла баба на город – межи ноги впріла.

93. Вийшла баба на ріку наголо купатись,  
Рак увидів ту біду тай давай свистати.

94. Дві копиці сіна в полі, а трета в stodолі,  
А в stodолі на тім сіні спали баби голі.

95. Ой, стояла скирта сіна тай межи горами,  
Здушила баба діда тай межи ногами.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, на горі на високій...**

96. Ой, на горі на високій лежить купа листьи,  
А в тій купі двоє вкупі – дай їм, Боже, щъистьи.

97. Ой, на горі на високій тай стояла шафа,  
А в тій шафі була баба, що хотіла графа.

98. Ой, ішов я горі селом, повернув до Яшки,  
А у Яшки на городі кури грают в шашки.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Не жену я самогонку і не сію маку...**

99. Не жену я самогонку і не сію маку,  
Дайте ми шматочок мила, най помию... ноги (сра.у).

<sup>1</sup> Хмиз.

<sup>2</sup> Кинула.

100. Ой, кьигнули тато маму, кьигнули, кьигнули,  
Закьигнули в вовчу яму, там сі покьигнули.

101. Пішла дівка на базар, памперси купила,  
З того чьису до віходка більше не ходила.

102. Укотила<sup>1</sup> коза цапа, цап не вміє ссати,  
Має дівка файну... ціпку (пот.у), та не хоче дати.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Ой, на діда впала біда, а на бабу нужда...**

103. Ой, на діда впала біда, а на бабу нужда,  
Дідо бабу мусить гра.и, бо то його служба.

104. Дідо вмер, дідо вмер тай лежить на лавці,  
Баба ходит та заводит: "Яй.і мої, яй.і..."

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### **Молодіти хоче дідо...**

105. Молодіти хоче дідо – сідає до дівок,  
Най сідає й межи діти – не відмолодіти.

106. Чому старі не танцюють, бо старі забули,  
Старим уже не до танцю – лиш коби тут були.

107. Сухе листьї файно горит, а сире сі курит,  
Молоде все веселитсі, а старе сі журит.

108. Який листок на осици, такий на тополи,  
Пройшли літа молоденькі – сам не знаю коли.

109. Ой, ти файна і я файний, файні-смо обоє,  
Притулісі, чи пасує д'мому личку твоє.

110. А корова з Яворова, а з Кутів кобила,  
Відки баба гроші мала, що так сі напила<sup>2</sup>.

111. Не дивуйтесь, люди добрі, що я вас морочу,  
Бо як віп'ю та попоїм, то співати хочу.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних діях, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

<sup>1</sup> Народила.

<sup>2</sup> Або в іншому варіанті: "... що таксі наймила".

**Дала би-м Вам, любі діти, та й по пирогови...**

112. – Дала би-м Вам, любі діти, та й по пирогови,  
Ой коби-сте не сказали тому ворогови<sup>1</sup>.

113. Пришли татко із буфету, на лавицю сіли:  
– Кобули-сте, татку, швидже – ми пироги їли.

*Зап. 8. 01. 2012 р. Горблянський Юрій від Горблянської Ганни Миколаївни, 1940 р. н., пенсіонерки, освіта 7 кл., нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ішла баба з базарю, з великого торгу...**

114. Ішла баба з базарю, з великого торгу,  
Тай нічого не купила – лише ху.в торбу.

115. А як прийшла додомоньку, верла<sup>2</sup> серед хати,  
Тай зачъили усі доньки х.і розбирати.

116. А молодчъи ніц не брала, бо ще була чесна:  
– Бери, мамо, найбільшого, бо ти къижко<sup>3</sup> несла.

*Зап. 8. 01. 2012 р. Горблянський Юрій від Горблянської Ганни Миколаївни, 1940 р. н., пенсіонерки, освіта 7 кл., нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Мала потка півзолотка тай купила пива...**

117. Мала п.тка півзолотка тай купила пива,  
Налльила си в кватиречку тай до х.я пила.

*Зап. 8. 01. 2012 р. Горблянський Юрій від Горблянської Ганни Миколаївни, 1940 р. н., пенсіонерки, освіта 7 кл., нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, ходила-м попід цвинтар, збирала-м лопушьи...**

118. Ой, ходила-м попід цвинтар, збирала-м лопушьи<sup>4</sup>  
Тай давала-м хлопцьим пот.и за померші душі.

119. Капустицьи біла-біла – гусеницьи ззіла,  
Була пот.а по сто рублів – тепер потаніла<sup>5</sup>.

120. Ой, у нашім городику курочка несесі –  
Й як сі мати утішила, що донька ї.есі.

*Зап. 8. 01. 2012 р. Горблянський Юрій від Горблянської Ганни Миколаївни, 1940 р. н., пенсіонерки, освіта 7 кл., нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ішов гоцул з полонини в широкім реміни...**

121. Ішов гоцул з полонини в широкім реміни,  
Сім раз ху.ом перезавсі, голов.а в кишени.

<sup>1</sup> Чоловікові.

<sup>2</sup> Кинула.

<sup>3</sup> Тяжко.

<sup>4</sup> Лопухи.

<sup>5</sup> Подешевшала.

122. Ішов гоцул з полонини та й надибав Варю:  
– Лігай, Варю, під ялицев, най корінь попарю<sup>1</sup>.

*Зап. 8. 01. 2012 р. Горблянський Юрій від Горблянської Ганни Миколаївни, 1940 р. н., пенсіонерки, освіта 7 кл., нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, до мене сита-сита, ой, до мене решета...**

123. Ой, до мене сита-сита, ой, до мене решета,  
Ой, до мене хлопці ходьит, бо я бідна сирота.

124. А я бідна сиротина – ні тата, ні мами,  
Лише тота фамілія<sup>2</sup>, що межи ногами.

*Зап. 8. 01. 2012 р. Горблянський Юрій від Горблянської Ганни Миколаївни, 1940 р. н., пенсіонерки, освіта 7 кл., нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, дай, Боже, здоровльичко молодій Палагні...**

125. Ой, дай, Боже, здоровльичко молодій Палагні,  
Не раз-им сі на ній віспав, гі кітка на каглі<sup>3</sup>.

*Зап. 8. 01. 2012 р. Горблянський Юрій від Горблянської Ганни Миколаївни, 1940 р. н., пенсіонерки, освіта 7 кл., нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

**Ой, дай мене, моя мати...**

126. Ой, дай мене, моя мати, до нової хати,  
Там молоді діверики<sup>4</sup> вміют жьиртувати.

127. Оден піде по водицю, а другий – по тріски,  
А третий сі навбіймає любої невістки.

128. Поцілуй ні, діверику, діверю, діверю,  
Укрою ти сороччину з тонкого кужелю...

*Зап. 8.01. 2012 р. Горблянський Юрій від Горблянської Ганни Миколаївни, 1940 р. н., пенсіонерки, освіта 7 кл., нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

## II. ЖАРТІВЛИВІ ВЕСІЛЬНІ ПЕРЕСПІВКИ

**У моїм городі...**

129. У моїм городі є головка маку,  
Ти така співачка – поцілуй ні в сра.у.

130. Хольбира, хольбира з такими дівками,  
Не хотіли дати – зашили нитками.

131. У моїм городі вирости два дуби,  
А то міні заспівала зараза беззуба.

<sup>1</sup> Прокип'ячу.

<sup>2</sup> Рідня.

<sup>3</sup> На печі.

<sup>4</sup> Чоловікові брати.



132. У моїм городі виросла лобода,  
Дльи такої дівки співанок ми шкода.

133. Дівчина гуляла, як собі хотіла,  
Поки не дізналась, що вже залетіла.

*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### Молода, молода, хочу ти сказати...

134. Молода, молода, хочу ти сказати,  
Він поїде в чехи – будеш бідувати.

135. Твоя дружка рижа мені повідала,  
Що йому на чехах вона би сі віддала.

136. Гей, ви, музиченьки, не ставайте грати,  
Бо та рижа дружка хоче танцювати.

137. Ой, казала-с вчора, що ти будеш гола,  
Я прийшов сьогодні, а ти знов у споднях...

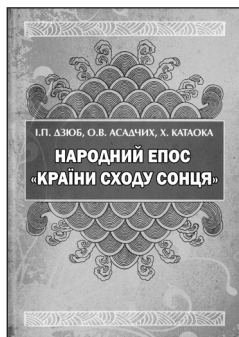
*Зап. 5. 05. 2013 р. Горблянський Юрій від Дранчука Василя Ярославовича, 1982 р. н., освіта вища, учитель музики, часто бере участь як музика у весільних дійствах, нар. і живе у с. Липовиця Рожнятівського р-ну Івано-Франківської області.*

### Нові книги



Адаменко М. П. Володар казкових скарбів (слідами Ю. С. Виноградського). – Ніжин: ТОВ "Видавництво "Аспект-Поліграф", 2013. – 288 с.

Ця книга є духовним пам'ятником ученому-краєзнавцю Ю. С. Виноградському, якого знають і шанують на Сосниччині і за її межами, і разом із тим своєрідним посібником із виховання патріотизму. Тут подано історію чернігівського села Сосниця й водночас опубліковано чимало цінного фольклорно-етнографічного матеріалу у записах місцевого народознавця. Особливу увагу заслуговують фахові фіксації весільних пісень та обрядів, колядок і щедрівок, двох народних дум, а також відомості про кобзарів і бандуристів першої половини ХХ ст. А. Шута, П. Кулика, Я. Кулика, Т. Пархоменка, лірника К. Бондаренка.



Асадчих О. В., Дзюба І. П., Катаока Х. Народний епос "країни сходу сонця": навч. посібник. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – 184 с.

Основу книги склали автентичні тексти японського народного епосу та їх фахові переклади на українську мову І. Дзюба. Зокрема тут уміщено казки про тварин, чарівні казки легендарного типу, власне чарівні та соціально-побутові казки. До теоретичної частини видання увійшли критичні статті про типові види сюжетів народного епосу Японії дослідника Х. Катаоки та "Передмова" О. Асадчих, у якій простежено основні періоди вивчення і публікування епічного фольклору в Україні та Японії.